

زۆرى گوڤار و رۆژنامهكانى تاييهت به وهرزش له كوردستان تا

دواى راپه‌رینی سالی ١٩٩١ رۆژنامه و گوڤاره‌كان كه تاييهت به وهرزش رۆژ له دواى رۆژ روو له زیاد بوون ده‌ككات به‌لام زۆرى ئەم رۆژنامه‌ه تا چەند دەبیته هۆكارێك بۆ پێش‌خستنی بواری وهرزش له كوردستان؟ تا چەند رۆژنامه‌نووسه‌كانى وهرزشى توانیتیان گشت هێله سووره‌كان ببه‌زێن؟ ئایا به‌رژه‌وێدى تاييهت تا چەند كاریگه‌ره له كاره‌كانى رۆژنامه‌نووسى وهرزشى؟ گشت ئەم پرسیارانه ئارسته‌ى چەند رۆژنامه‌نووسى وهرزشى شارى هه‌ولێرمان كرد كه ئەوانیش به‌م شیوه‌یه هاتنه وه‌لام.

من له سه‌ر برینی ئەم جۆره هێله سووره ده‌ستگیر بکړم یاخود له سه‌ر كاره‌كه‌م ده‌رم كه‌ن ئەمه شانازییه بۆ من، ئیستا له دنیا باوه له گشت رۆژنامه‌كانى جیهان هه‌والی ده‌روه زیاتر له هه‌والی ناوخو بلاوده‌كه‌نه‌وه و گشت رۆژنامه‌كان ناچارن بایه‌خ به هه‌والی ده‌روه بده‌ن چونكه خۆتیه‌رى تاييهت خۆی هه‌یه به‌لام ئیبارزکردنى هه‌واله ناوخۆیه‌كانى خۆمان زۆر گرنگتره بۆ ئیتمه چونكه زۆریه‌ى رۆژنامه‌نوسه‌كان یاریزانه‌كانى خۆمان ناسن یاخود چالاکییه‌كانى خۆمان نازان.

پاشان رۆژنامه‌نووس زاگروس نانه‌كه‌لى به‌رپرسی لایه‌رى وهرزش له رۆژنامه‌ى نوێ گوتی:
رۆژنامه‌ى وهرزشى له كوردستان دواى راپه‌رین هه‌نگاوێكى باشى هاوئیشته‌وه به‌لام تا رادییه‌ك ئەكستیه‌ش نییه چونكه زۆریه‌ى هه‌واله‌كان له قالیی وهرگێترانه، من پێش‌نیاریك پێش‌كه‌ش به

رۆژنامه‌نووس له سێ یاخود چوار جێ كاردەكەن و بوار به لاوه‌كان نادن تاكوو كاریكەن ئەم‌ه‌ش دەبیته هۆكارێك كه رۆژنامه‌نووسى لاو به كه‌مى بیته نێو وهرزش هېوادارم له دوا رۆژ ئەم دیارده‌یه نه‌مینیته.

دواتر سامان بریف‌كانى سه‌ره‌ریشتیاری هه‌فته‌نامه‌ى خه‌باتى وهرزش گوتی:

زۆرى رۆژنامه و رۆژنامه‌نووسه‌كان كاریكى یه‌كجار باشه چونكه مملاتیك له نێوانییه‌كان پهی‌دا ده‌بیت و ده‌بیته هه‌نگاوێك بۆ به‌روه پێش‌چوونى رۆژنامه‌گه‌رى وهرزشى له كوردستان،

ئیمه كه باسى رۆژنامه‌نووس ده‌كه‌ین وه‌شه‌ى رۆژنامه‌نووس وه‌شه‌ییه‌كى زۆر پیرۆزه‌ ئه‌و كه‌سه‌ى كه به‌رژه‌وێدى ده‌خاته نێو كاره‌كه‌ى یاخود ماستاوپیاتى ده‌كات ئەمه‌ پى ناگۆتريت رۆژنامه‌نووس، و رۆژنامه‌نووسى راسته‌قینه چەند سیفاتىكى تاييهت خۆى هه‌یه یه‌كێك له‌م سیفه‌تانه ده‌بێ زۆر بوویر بیت و چالاك بیت له كاره‌كه‌ى خۆى و ئەگه‌ر ئەكادیمی بیت ئەوه زۆر باشه و ده‌بێ رۆشنییر بیت و هه‌ندێك شت هه‌یه ئەگه‌ر رۆژنامه‌نووس ئەنجامى دا ئەوه به هیه‌ج شیوه‌یه‌ك رۆژنامه‌نووس نییه بۆ نمونه زۆر له په‌یامنیه‌ره‌كان كه چاوپێكه‌وتن له‌گه‌ڵ یه‌كێك یاخود وهرزشوانێك ده‌كەن ئەوه چاویان له‌وه‌یه كه شتیکیان بداتى ئەو كه‌سه‌ش شتیكى دهداتى تاكوو ئەو رۆژنامه‌نووسه نه‌توانی هیه‌ج شتى خراپى له‌سه‌ر بنوسیت ئەمه‌ش یه‌كێكه له شته سه‌لبیه‌كانى رۆژنامه‌نووس له كوردستان، دوو جۆره هێلى سوور هه‌یه یه‌كه‌م هێلى سوورى گشتى وه‌كو نه‌به‌زاندنى سنوورى ریزگه‌رتن و نه‌بازاندنى داپوونه‌ریتى كوردواى ئەمانه هه‌ر هه‌مووى هێلى سوورن و دووه‌م هێلى سوور ئەویش كه به‌رپرسه‌كان له به‌ردم رۆژنامه‌نووس داده‌نێن و ده‌بێ رۆژنامه‌نووس ئەم هێله سووره به خۆى ببه‌زێنیت و یه‌ك به خۆم ئەگه‌ر

سه‌ره‌تا رۆژنامه‌نووسى به‌توانا مامۆستا سه‌رتیب فاریق سه‌بارهت به‌م بابته‌ گوتی:

دواى راپه‌رین رۆژنامه‌كانى تاييهت به وهرزش رۆژ له دواى رۆژ روو له زیادبوون ده‌ككات ئەمه‌ش شتیكى یه‌كجار باشه چونكه چەند ئەم رۆژنامه و گوڤاره‌كانه زیاد بیت ئەونده زیاتر خزمه‌تى بواری وهرزش ده‌كات له كوردستان به‌لام ده‌بێ گشت رووداوه‌كان به راستى بگاته ده‌ستى خۆتیه‌ر تاكوو بتوانن بریار له‌سه‌ر ئەم رووداوه بده‌ن یاخود پڕۆژه‌یه‌ك ئەنجام ده‌درێ ده‌بى رۆژنامه‌كان باشى و خراپى ئەم پڕۆژه‌یه به‌دیار بیخه‌ن تاكوو بتوانن كه‌موو كورپیه‌كان راست بكړیته‌وه و هه‌ندێك كه‌موو كورپى له رۆژنامه‌كان هه‌یه ئەویش ته‌نیا باسى شته خراپه‌كان ده‌كەن و ره‌خه‌ى لێ ده‌گرن و به هیه‌ج شیوه‌یه‌ك باسى شته باشه‌كان ناکه‌ن، به‌داخه‌وه هه‌ندێك

چەند دەبیتە ھۆکاریک بۆ پێشخستنی بواری وەرزش لە کوردستان؟

سەرتیب فارید

سامان بیریفکانی

زاگرۆس نانکەلی

هەنەر عومەر

سامان سلیمان

هەر وەها زۆریە رۆژنامەکان هەوڵەکان بە ناراستی و بەهەلە دەنوسن دەبێ سانسۆریک هەبێت و دەبێ رێگا بەو رۆژنامەنوسانە نەدرێت کە هیچ باگراوەندی وەرزشی نییە بێتە نێو بواریکە هیوادردم رۆژنامەنوس هەر شتێک بنووسی دەبێ بێر لە بەرژەوندی گشتی بکاتەووە نەک بەرژەوندی تایبەتی و خزمەتی بواری وەرزشی بکات و بێتە ھۆکاریک بۆ پێشخستنی وەرزش.

دواتر رۆژنامەنوس هەنەر عومەر گوتی:

چەند بلۆکراوی وەرزشی و گۆفەر و رۆژنامە و دەزگاکانی راگەیاندن و چەند گەرنگی بە بواری وەرزش بەدەن لە گشت شارەکانی کوردستان بێگومان دەبیتە رۆشناپیەک بۆ پێشخستنی بواری وەرزش لە کوردستان بۆ پەرەپێدانی بواری وەرزش دەبیتە ھۆی سەرکەوتنی وەرزش لە گشت یارییەکاندا ئەمەش دەبیتە ھۆکاریک بۆ پێشکەوتنی یاریزانەکان لە ھەموو بواریکان و سووھەکانی زۆری رۆژنامە وەرزشی ئەمانە کە دەبیتە ھۆکاریک بۆ زیادبوونی رۆژنامەنوس وەرزشی و ھەر وەها بواری بە لاوەکان دەدرێت کە بێتە نێو رۆژنامەگەری کوردی و ھەر وەها ئەو سەرنوسەر و خاوەن ئیمتیاز و بەرپێوەری نووسین کە بە کارتۆنی ناویان لە روپەرەکانی رۆژنامەکان ھەیە ئەویش نامینیت، لە دواي راپەرین خەلکی کوردستان تەمەرزۆی ھەوالتی وەرزشی جیھانی بوون و ئیستا خۆیتەر لە ٦٠٪ بایخ بە ھەوڵەکانی دەروە دەدەن و لە ٤٠٪ تەمەرزۆی ھەوالتی ناوچۆن و پێشتر چەندین رۆژنامەنوس ھەبوو تەنیا ھەوڵەکان لە زمانی عەرەبی وەرێاندەگێتێرا بۆ کوردی بەلام ئیستا لە گشت رۆژنامەکان ھەمووی بایخ بە ھەوڵەکانی ناوچۆ دەدەن و بۆتە ھۆیک بۆ کەم بوونی ئەو رۆژنامەنوسانە کە بایخ بە ھەوالتی وەرگێران دەدەن و بەرو نەمان دەروات، ھەر رۆژنامەنوسیکی کارا و چاو نەترس ئەو دەتوانی گشت ئەو ھیللە سورانە بێتەت بەلام ھەر رۆژنامەنوسیکی چاو ترس ئەگەر ھیللی سوریشی بۆ دانەنێن ئەو ناتوانیت هیچ شتێک بکات و رۆژنامەنوس دەبێ خۆی ئەم ھیللە سورانە بێتەت، ھەر وەها خەلاتکردنی رۆژنامەنوس وەرزشی دەبیتە ھۆکاریک بۆ پێشخستنی بواری وەرزش کە لەم ماویەدا گەورەترین داڕێژکردنی خەلاتەکان لە کوردستان ئەنجام درا و خەلاتکردن ئەو نییە کە شتێکی گران بەھا وەرگری بەلام خەلاتکردن رێژلێنانە لە کارەکانییان بۆ ئەو زياتر بایخ بە کارەکانیان بەدەن.

لە کۆتاییدا رۆژنامەنوس سامان سلیمان گوتی:

ئەو دەتوانی تێبەینی دەکرێت لە رۆژنامەکانی وەرزشی کە بە شتێویەکی زانستی پێش نەکەوتینە تەنیا مەبستیان بلۆکردنەووەی ھەوڵەکانە و ھەندیک رۆژنامە ھەیە کە زۆریە لاپەرەکانیان بە ریکلام پرەدەنەووە بۆ تەوانن پێش کەوون و بەداخەووە تا ئیستا رۆژنامەکانی وەرزشی نەیان تەوانیووە خزمەتی وەرزشی کوردستان بکەن ئەمەش دەگەریتەووە بۆ چەند ھۆکاریک کە ھەندیک لە رۆژنامەکانی وەرزشی سەر بە لاینیکن کە ئەوان سانسۆریان بۆ داناون کە ناتوانن ئەم سانسۆرانە بێرن و ھەر وەها نەبوونی بودجە و تەواو بۆ ئەو رۆژنامانە کە سەرەخۆن و دەبێ گشت رۆژنامەکان بە شتێویەکی زانستی مامەلە بکەن تا کوو زیاتر پێش کەوێت بۆ خزمەتکردنی بواری وەرزش، ھەندیک رۆژنامەنوس ھەیە کە قەلەمەکانییان بۆ بەرژەوندی خۆیان بەکار دێن و ئەو کەسانە زۆر ھەلەن و دەبێ بە زووترین کات بە خۆیان داچنەووە.

سەندیکای رۆژنامەنوسانی کوردستان دەکەم کە رۆژی ٦/١٤ بکرتیتە رۆژی رۆژنامەگەری وەرزشی کوردی چونکە لەم رۆژە دا لە سالی ١٩٩٤ یەکەم رۆژنامە ی تایبەت بە وەرزش لە کوردستان دەچوو بە ناوی پاشکۆی مۆدیالی ١٩٩٤ کە دەستە ی نووسەرانی لە زاگرۆس نانکەلی و مەحمەد سەعید کوردە و سەلاح ھەسەن پێک ھاتبوون کە بۆ ماوێ مانگیک ئەم رۆژنامە بەردوام بوو، دەبێ کۆمەلێکی رۆژنامەنوسانی وەرزشی ئەکتیڤ لە کوردستان داڕێژیت و ھەر وەها لە جیھان رۆژنامەنوس وەرزشی لە سیاسەتیش لە پێشترە.

دواتر رۆژنامەنوس عەدنان گەردی گوتی:

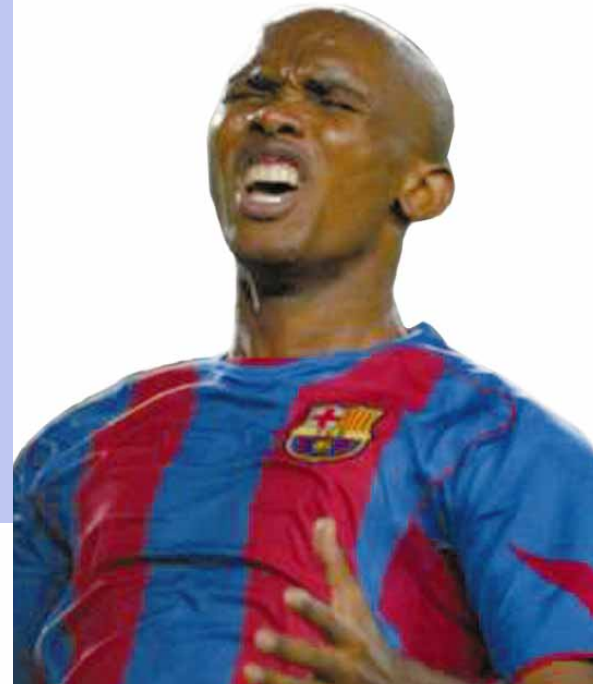
زۆری رۆژنامەکانی وەرزشی لە کوردستان و بە تایبەتی لە ھولێر رۆلێکی نیگەتییە ھەیە و جیگای داخە تا ئیستا کۆمەلێکی تایبەت بە رۆژنامەنوس وەرزشی لە کوردستان دەست بە کار نەبوو و کاریگەر بێیەکی خراپی لەسەر رۆژنامەنوسەکانی وەرزشی کرد، کاتیک رۆژنامەنوس کاریک ئەنجام دەدات دەبێ رچاوی بەرژەوندی گشتی بکات و دەبێ رۆژنامەنوس بێر لە هیچ سانسۆریک نەکاتەووە.

پاشان رۆژنامەنوس سەلیم نووری گوتی:

رۆژنامە وەرزشی رۆلێکی بەرچاوی ھەیە و تا رادییەک ئازادی لە نووسین ھەیە بەلام بەداخەووە کەسانیک ھەن لە بەرپرسان نیگەرەن دەبن کاتیک تووشی رەخنە دەبن و گشت رەخنەکان چاکسازییە و تا ئیستا رۆژنامەنوسمان نییە کە بتوانی شیکردنەووە یارییەکان بکات ئەم بەشەش لە کوردستان فەرماوێش کراو چونکە زۆر گەرنگە و لە جیھان بایخێکی زۆری پێدەن و

ئیتۆ وهزى داھاتوو يانەى بەرشلۆنە بە جۆ دەھیلۆ

رۆژنامەى لاگريتسا ديلۆ سپورتى ئىتالىي رايگە ياندا كە يانەى ميلان بە نيازە بۆند لەگەل ياريزانى يانەى بەرشلۆنە ئىتو مۆر بكات هەمان رۆژنامە تەئكىدى كردوو كە يانەى ميلان پەيوەندەى بە ئىتو كروو و ياريزان ئىتو رەزامەندى خۆى راگە ياندا كە وهزى داھاتوو لە يانەى ميلان يارى بكات، ياريزان ئىتو ھۆى بە جۆ ھىشتنى بەرشلۆنە بۆ نەبوونى ھاندان گەراندوو و ھەروەھا ياريزانەكانىش يارمەتى نادەن لە ئىتو و لە دەرەوى يارىگا .

ريال مەدرىد خۆى بۆ وهزى داھاتوو ئامادە دەكات

دەستەى كارگىرى يانەى ريال مەدرىد ھەر لە ئىستاوہ خۆى بۆ وهزى داھاتوو ئامادە دەكات ئەويش بە مۆرکردنى چەند بۆندىك لەگەل چەند ياريزانىكى لاو و بە توانا و يەكئىك لەم ياريزانانە ياريزانى يانەى پۆرتو وىنز ئەندرسۆنە كە لە ھىلى ناوہراست يارى دەكات و تەمەنى ١٩ سالە كە ئەم ياريزانە دەتوانى جىگای ياريزان دىڤىد بىكھام بگريئەو و ھەروەھا بۆ بە ھىزکردنى ھىلى بەرگرى يانەى ريال مەدرىد بە نيازە بۆندىك بە برى ٧ مليۆن بۆرۆ لەگەل ياريزانى يانەى رۆما فيليب مكسىس مۆرىكات كە لە وهزى ئەمسال ئاستىكى باشى نىشان دا لە يانەى رۆما، يانەى ريال مەدرىد ھەمان رىگای يانەى بەرشلۆنەى گرئە بەر ئەويش بە ھىنانى ياريزانى بچووك بۆ ئەم مەبەستەش مياتۆفئىچ بەرپۆەبەرى وەرزشى يانەى ريال مەدرىد سەردانى ئەمەرىكاي باكوورى كرد كە ھول دەدات بۆندىك لەگەل ياريزانى ھەلبژاردەى پىرۆ رىمۆند مانكۆ تەمەن ١٦ سال مۆرىكات كە بە باشترىن ياريزان دەستنىشان كرا لە پالەوانىتى كۆيا ئەمەرىكا بۆ تازە پىگەيشتوان و ئەم ياريزانە دوا رۆژىكى يەكجار گەشى دەبىت.

لە كۆنگرەتىكى رۆژنامەنوسىدا كە بۆ راھىنەرى ھەلبژاردەى ئىتالىي دۆنادۆنى سازكرا سەبارەت بە خۆ ئامادەکردنى ھەلبژاردەى ئىتالىي بۆ يارىبەكانى پالائوتنى جامى نەتەوہكانى ئەوروپا، يەكئىك لە رۆژنامەنوسەكان

پرسىارى سەبارەت بە بانگەيشتەكردەنەوى ياريزان تۆتى بۆ ھەلبژاردەى ئىتالىي دۆنادۆنى بە شىتوبەكى سەير وەلامى پرسىارەكەى دايەوہ كە گوتى: تۆتى كىيە؟ من نايناسم و ھەر گويم لە ناوى نەبووہ و ھەروەھا گوتى: ئەم مانگە زۆر گرنگە بۆ ئىمە و من پىتوبىستم بە ياريزان ھەيە كە ئامادە بىت خزمەتى ھەلبژاردەى ئىتالىي بكات .

راھىنەرى ھەلبژاردەى ئىتالىي دۆنادۆنى:

تۆتى كىيە؟ من نايناسم!!!

